

Sygn. akt *XVII AmE 184/11*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Maria Witkowska**

Protokolant: sekretarz sądowy Patrycja Żuk

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2013r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania **J. R. i B. R.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

z udziałem zainteresowanego (...) S.A. z siedzibą w G.

o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej

na skutek odwołania J. R. i B. R. od Decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 03 października 2011r. Nr (...)

1) **oddala odwołanie,**

2) **zasądza solidarnie od J. R. i B. R. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego,**

3) **zasądza solidarnie od J. R. i B. R. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w G. kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.**

SSO Maria Witkowska

Sygn. akt XVII AmE 184/11

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 03 października 2011 roku Nr (...) pozwany - Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, po rozpatrzeniu wniosku J. i B. R. z dnia 19 maja 2011r. w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej przez (...) S.A. z siedzibą w G., orzekł, że na (...) S.A. z siedzibą w G. nie ciąży obowiązek zawarcia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej nieruchomości położonej w K. przy ul. (...) dz. nr (...).

Prezes URE wywiódł, iż w chwili obecnej art. 7 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne wskazuje, iż Wnioskodawca musi się legitymować tytułem prawnym do korzystania z nieruchomości obiektu lub lokalu, do których paliwa gazowe lub energia mają być dostarczane. Stąd podniósł w przedmiotowej sprawie, iż tytuł prawny skutkujący zaistnieniem obowiązku przedsiębiorstwa energetycznego do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej musi obejmować zarówno kiosk, jak i grunt na którym tenże kiosk jest posadowiony. Dowolne zaś posadowienie kiosku na terenie należącym do miasta K. narusza prawa właścicielskie do nieruchomości. Pozwany zaznaczył, iż aby rozporządzać nieruchomością (posadowić kiosk na cudzym gruncie) Wnioskodawca musi posiadać zgodę właściciela

nieruchomości. Natomiast takowej zgody Wnioskodawca nie posiada. Także, jak podał, usankcjonowanie przez Prezesa URE zaistniałego stanu faktycznego odbyłoby się wbrew woli właściciela gruntu.

Prezes URE podniósł, że powyższe stwierdzenia prowadzą do wniosku, iż gdyby uwzględnić żądanie Wnioskodawcy, Prezes URE naruszyłby prawa podmiotowe wynikające z prawa własności, zdefiniowanego w art. 140 ustawy - Kodeks cywilny.

W tym stanie rzeczy wywiódł, iż nie można różnicować pojęcia tytułu odrębnie do nieruchomości oraz obiektu, jak to uczynił Wnioskodawca we wniosku o wszczęcie przedmiotowego sporu. Jak podał, taka bowiem wykładnia art. 7 ust. 3 ustawy Prawo energetyczne jest nieracjonalna i pozostająca w sprzeczności z bezwzględnie obowiązującymi przepisami ustawy - Kodeks cywilny oraz art. 64 Konstytucji RP. Tym bardziej, iż prawo własności jest najsilniejszym z możliwych praw do rzeczy.

Ponadto Prezes URE zwrócił uwagę, iż zgodnie z § 2 pkt 15 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz. U. z 2007 r. Nr 93, poz. 623 z późn. zm.) przyłączy to odcinek lub element sieci służący do połączenia urządzeń, instalacji lub sieci podmiotu, o wymaganej przez niego mocy przyłączeniowej, z pozostałą częścią sieci przedsiębiorstwa energetycznego świadczącego na rzecz podmiotu przyłączanego usługę przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej. Docelowo zaś przyłączy ma służyć do trwałego połączenia obiektu z siecią elektroenergetyczną (vide § 3 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia systemowego). Wobec tego wskazał, iż sam obiekt powinien posiadać takie cechy, aby jego przyłączenie, co do zasady, miało charakter trwały, albo dostawa energii elektrycznej mogła być kontynuowana w dłuższej perspektywie czasowej.

Według pozwanego nie można uznać, iż kiosk Wnioskodawców stanowi obiekt w rozumieniu art. 7 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne. Pozwany zaznaczył, iż zgodnie z poglądem wyrażonym w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 16 marca 2010 r. sygn. akt I SA/Łd 1038/09, „pawilon kontenerowy nie jest budowlą w rozumieniu Prawa Budowlanego (...)”. Ponadto podał, iż jak wynika z poglądu wyrażonego w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 09 listopada 2009 r. sygn. akt II SA/Po „Kiosk uliczny jako obiekt niezwiązany trwale z gruntem jest - stosownie do art 3 pkt 5 Prawa budowlanego - tymczasowym obiektem budowlanym”. Pozwany podkreślił, iż powyższego wywodu nie zmienia fakt, iż Wnioskodawca wystąpił o „zasilanie tymczasowe”, bowiem zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia systemowego, przyłączy tymczasowe i tak musi zostać zastąpione przyłączem docelowym (trwałym).

W ocenie Prezesa URE wprowadzenie przez ustawodawcę dodatkowego wymogu, jakim jest wykazanie tytułu prawnego, przy ubieganiu się o przyłączy do sieci jako takiej miało na celu eliminowanie ewentualnych sporów i wątpliwości co do niepewności związanej z sytuacją prawną nieruchomości, obiektów i lokali, mających być przyłączone do sieci. Tym bardziej, iż po spełnieniu przesłanek z art. 7 ustawy - Prawo energetyczne po stronie przedsiębiorstwa energetycznego powstaje publicznoprawny obowiązek zawarcia umowy o przyłączy do sieci.

Powodowie – J. R. i B. R. złożyli od niniejszej Decyzji odwołanie, wnosząc w nim o zmianę Decyzji w całości poprzez określenie warunków przyłączenia do sieci elektroenergetycznej oraz ukształtowanie treści umowy, a w konsekwencji orzeczenie o obowiązku zawarcia umowy o przyłączy do sieci wolnostojącego kiosku (punktu sprzedaży) przy ul. (...) w K. dz.ew. nr (...). Powodowie wniesli także o dopuszczenie do udziału w sprawie przedsiębiorstwa (...) S.A. jako zainteresowanego i zobowiązanie go do przedstawienia warunków przyłącza przy założeniu, że umowa o przyłączy została zawarta.

Powodowie zarzucili Decyzji naruszenie prawa materialnego przyjętego za podstawę orzeczenia – przepisu art. 7 ust. 1 i 3 Prawa energetycznego poprzez uznanie, że rzecz ruchomą („obiekt” w postaci kiosku ulicznego) należy traktować jako nieruchomość, podczas gdy treść tego przepisu wyraźnie oddziela pojęcia „obiektu” od „nieruchomości”, a rozdział ten ma znaczenie przesądzające w okolicznościach sprawy. Powodowie wskazali, że ich kiosk jest rzeczą ruchomą, której posadowienie na konkretnej powierzchni gruntu ma z założenia charakter nietrwały i przemijający.

Konstrukcja tego obiektu, jak i jego przeznaczenie jednoznacznie, w ich ocenie, przesądzają o tym, że jest to obiekt przenośny. Kiosk nie jest bowiem ani nieruchomością, ani jej częścią, lecz rzeczą ruchomą.

Argumentacja strony powodowej sprowadzała się do wniosku, że kiosk spełnia wszystkie wymogi formalno – prawne przyłączenia do sieci jako obiekt określony w art. 7 ust. 3 Prawa energetycznego, gdyż powodowie posiadają tytuł prawny do tego obiektu jako jego właściciele. Nie jest natomiast konieczne posiadanie tytułu prawnego do nieruchomości gruntowej, na której kiosk jest posadowiony. Mimo tego powodowie odnieśli się do kwestii dzierżawy tej nieruchomości gruntowej, podając, że umowa w tym przedmiocie nie została co prawda zawarta, jednakże w dalszym ciągu z niej korzystają, aczkolwiek za zgodą gminy. Regularnie ponoszą na rzecz gminy opłatę – czynsz dzierżawny, natomiast gmina nie kwestionuje tych wpłat oraz ich tytułu, ani nie podejmuje jakichkolwiek działań prawnych czy faktycznych mających na celu windykację nieruchomości. Stąd kwestia ustalenia, czy strony łączy stosunek dzierżawy jest w ocenie powodów wciąż otwarta. Z kolei rozważania na temat zgody na korzystanie z nieruchomości są o tyle jałowe, że dotyczą stosunków prawnych pomiędzy skarżącymi a gminą, która nie jest uczestnikiem postępowania, a Prezes URE nie jest uprawniony do orzekania o istnieniu i treści stosunków prawnych łączących inne podmioty.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 07 kwietnia 2010 r. J. R. i B. R. złożyli do Przedsiębiorstwa (...) S.A. wniosek o określenie warunków przyłączenia do sieci elektroenergetycznej „obektu do sprzedaży lodów zasilanie tymczasowe” w K. (k. 6-9, 26-27 akt adm.). Powyższy wniosek został złożony do Przedsiębiorstwa, gdyż obiekt dotychczas nie był zasilany bezpośrednio z sieci elektroenergetycznej Przedsiębiorstwa (k. 45 akt adm.).

Przedmiotowy obiekt handlowy to nabyty przez powodów małokubaturowy kiosk typu (...) (k. 34 akt adm.) nieprzytwierdzony trwale do gruntu. W tymże kiosku prowadzona jest działalność w zakresie wyrobu i sprzedaży lodów i innych produktów cukierniczych (k. 1, 5 akt adm.). Kiosk posadowiony jest na nieruchomości nr (...) przy ul. (...) w K.. Właścicielem nieruchomości, na której posadowiony jest obiekt jest Gmina Miejska K. (okoliczność bezsporna, k. 28, k. 94 akt adm.).

Powodowie pierwotnie wydzierżawili ww. nieruchomość gruntową na podstawie umowy dzierżawy terenu komunalnego o pow. 18m² przy ul. (...) w K. zabudowaną tymczasowym przestawnym kioskiem handlowym, która to umowa została zawarta przez powódkę z Gminą Miejską K. na okres od dnia 01 października 2006r. do 31 grudnia 2006r. i nie była przedłużona (k. 28 akt adm.). Po upływie okresu obowiązywania tej umowy powodowie korzystali z tej nieruchomości gruntowej pod kioskiem w dalszym ciągu opłacając czynsz dzierżawny (k. 27, 74 akt adm.).

Po dokonaniu analizy wniosku o określenie warunków przyłączenia Przedsiębiorstwo odmówiło ich określenia. Przedsiębiorstwo wskazało na okoliczność nie dostarczenia przez odbiorców dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do obiektu (k. 12, 14, 17, 25). W dniu 29 kwietnia 2011 r. do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki wpłynęło pismo (...) S.A. z siedzibą w G. w tym przedmiocie.

W dniu 31 maja 2011 r. do Prezesa URE wpłynął wniosek powodów z dnia 19 maja 2011r. o rozstrzygnięcie sporu w zakresie odmowy przyłączenia do sieci i ustalenia warunków przyłączenia (k. 1-2 akt adm.).

W dniu 30 czerwca 2011 r. Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorstwo oraz J. R. i B. R. o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej obiektu wnioskodawców, a także wezwał ich do przesłania wyjaśnień oraz dokumentów (k.41-42 akt adm.).

W toku postępowania administracyjnego Przedsiębiorstwo wyjaśniało m.in., że odbiorca nie legitymuje się tytułem prawnym do gruntu, na którym kiosk jest posadowiony (k. 44).

Z kolei w odpowiedzi na pismo Prezesa URE z dnia 05 sierpnia 2011 r. Burmistrz Miasta K. oświadczył, że obszar, w skład którego wchodzi działka, na której posadowiony jest kiosk, zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego jest przeznaczona pod usługi nieuciążliwe z dopuszczeniem rzemiosła oraz przetwórstwa rolno - spożywczego. Jednocześnie Burmistrz wskazał, iż udostępnienie ww. nieruchomości wymaga przeprowadzenia przetargu. Do chwili obecnej przetarg nie został przeprowadzony, albowiem były dzierżawca nie uporządkował działki, na której posadowiony jest kiosk i nie przekazał jej właścicielowi, gminie miasta K. (k. 94).

Pismem z dnia 30 sierpnia 2011 r. zawiadomiono strony o zakończeniu postępowania dowodowego i poinformowano o możliwości zapoznania się z zebraniem materiałem dowodowym oraz o możliwości złożenia ewentualnych uwag i wyjaśnień w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszego pisma. W wyznaczonym terminie uprawnieni nie skorzystali z ww. możliwości.

Powyższe ustalenia dokonane zostały w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, którego wiarygodności strony nie kwestionowały.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. W ocenie Sądu nie doszło do zarzucanego zaskarżonej Decyzji naruszenia przepisu art. 7 ust.1 i 3 Prawa energetycznego.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006r. Nr 89, 625 ze zm.), przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, na zasadzie równoprawnego traktowania, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania tych paliw lub energii, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru. Jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne odmówi zawarcia umowy o przyłączenie do sieci jest obowiązane niezwłocznie pisemnie powiadomić o odmowie jej zawarcia Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki i zainteresowany podmiot, podając przyczyny odmowy. Jak wynika jednak z treści art. 7 ust. 3 powołanej ustawy powyższy obowiązek nie powstaje, gdy ubiegający się o zawarcie umowy o przyłączenie do sieci nie ma tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości, obiektu lub lokalu, do których paliwa gazowe lub energia mają być dostarczane. Z kolei stosownie do § 7 ust. 5 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego do wniosku o określenie warunków przyłączenia należy dołączyć dokument potwierdzający tytuł prawny wnioskodawcy do korzystania z obiektu, w którym będą używane przyłączane urządzenia, instalacje lub sieci. Kwestią istotną dla rozstrzygnięcia sprawy była okoliczność, czy zgodnie z obowiązującymi przepisami Przedsiębiorstwo (...) S.A. w G. było uprawnione do odmowy określenia warunków przyłączenia do sieci elektroenergetycznej należącego do powodów obiektu z przeznaczeniem do sprzedaży lodów, w oparciu o złożony przez powodów wniosek, do którego nie został dołączony dokument w postaci tytułu prawnego do nieruchomości tj. działki oznaczonej jako nr. (...) przy ul. (...) w K..

Należy wskazać, iż powodowie J. R. i B. R. legitymują się tytułem prawnym do ruchomego obiektu w postaci kiosku, do którego energia miałaby być podłączona, nie posiadają jednak tytułu prawnego do nieruchomości gruntowej położonej na terenie, gdzie jest posadowiony przedmiotowy kiosk. Bezspornie bowiem, bo w myśl § 2 umowy dzierżawy łączącej Gminę Miejską K. i powodów, umowa dzierżawy tego terenu zawarta na okres od 01 października 2006r. do 31 grudnia 2006r. po upływie tego okresu wygasła i milcząco przedłużona być nie mogła. Tymczasem powodowie nie kwestionują, że przedmiotowa umowa nie została przedłużona. Samo więc uiszczanie przez powodów opłat jako czynszu dzierżawnego za korzystanie z tej nieruchomości gruntowej nie może stanowić o istnieniu pomiędzy Gminą Miejską K. oraz powodami stosunku prawnego w postaci umowy dzierżawy. Nadto stosownie do § 3 tej umowy w przypadku nie przedłużenia umowy dzierżawy przez wydzierżawiającego, dzierżawca był zobowiązany opuścić teren oraz usunąć z jego powierzchni wszelkie możliwe odłączenia zabudowania i przekazać uporządkowany teren wydzierżawiającemu. Tego jednak powodowie nie uczynili. Stąd, jak podał sam Burmistrz Miasta K., niemożliwym

jest przeprowadzenie przetargu celem udostępnienia danego terenu należącego do Gminy Miejskiej K. pod lokalizację przestawnych obiektów handlowych.

W ocenie Sądu samo posiadanie przez powodów tytułu prawnego do obiektu w postaci kiosku ruchomego jest niewystarczające do podłączenia go do sieci elektroenergetycznej Przedsiębiorstwa. Przyjęcie możliwości takiego podłączenia w sytuacji, gdy powodowie nie mieli tytułu prawnego do nieruchomości, na której kiosk był posadowiony naruszałoby prawa właścicielskie Gminy Miejskiej K.. Oznaczałoby to bowiem możliwość korzystania przez właściciela kiosku z nieruchomości gruntowej, na której obiekt jest posadowiony, bez konieczności uzyskania zgody właściciela, a nawet w przypadku braku takiej zgody.

W tym miejscu należy zaznaczyć, iż przyłączenie do sieci elektroenergetycznej zazwyczaj będzie się wiązać z ingerencją we własność, w tym własność gruntu, przez co niedopuszczalne byłoby pominięcie decyzji właściciela nieruchomości gruntowej co do dokonywanego przyłączenia.

Powyższe ma związek z ratio legis przepisu art. 7 ust. 1 w zw. z ust. 3 ustawy Prawo energetyczne. Nie można bowiem przyjąć, iż ustawodawca zakłada możliwość przyłączenia obiektu w przypadku, gdy to przyłączenie naruszałoby prawa właścicielskie do nieruchomości gruntowej, naruszając tym przepisy art. 140 kc (*iuris cogentis*) i art. 64 Konstytucji RP. W tej sytuacji trzeba zgodzić się z pozwanym, iż nie można różnicować pojęcia tytułu własności odrębnie do nieruchomości oraz obiektu.

W tym kontekście zwrócenia uwagi wymaga wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 23 września 2011r. sygn. II OSK 667/11 (opublik. LEX nr 1069066), w którym stwierdzono, iż uprawnienia przedsiębiorstwa energetycznego określone w art. 4 i art. 7 ust. 1 p.e. muszą być wykonywane w granicach obowiązujących przepisów prawa i nie mogą naruszać interesu właścicieli nieruchomości, przez które przedsiębiorstwo energetyczne prowadzi instalacje energetyczne w celu zapewniania dostawy energii elektrycznej osobom drugim.

O pierwszorzędności posiadania tytułu prawnego do nieruchomości gruntowej świadczy również orzecznictwo Sądów co do braku wymogu fizycznego istnienia obiektu przyłączanego i możliwości zawarcia umowy o przyłączenie do sieci obiektu przy fizycznym braku obiektu przyłączanego, ale posiadaniu tytułu prawnego do nieruchomości, na którym obiekt ma być posadowiony. W jednym z takich wyroków z dnia 26 kwietnia 2012r. sygn. VI IACa 1500/11 (opublik. LEX nr 1213381) Sąd Apelacyjny w Warszawie stwierdził, że „tytuł prawny do obiektu oznacza tytuł do nieruchomości, na której powstaną instalacje i urządzenia podmiotu przyłączanego. Przepis ten jest tak interpretowany w dotychczasowej praktyce operatorów sieci elektroenergetycznych, w tym również przez powoda, który przyjmując przedłożone przez zainteresowanego umowy dzierżawy nieruchomości, na których mają powstać urządzenia, instalacje i obiekty zainteresowanego, uznał, że posiada on tytuł prawny do obiektu. Zatem dokumentem potwierdzającym tytuł prawny do korzystania z obiektu, o którym mowa w art. 7 ust. 3 PE, jest przedłożenie dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do nieruchomości, na której obiekt ma powstać”.

W niniejszej sprawie tytułem prawnym uprawniającym do korzystania z nieruchomości, na której posadowiony był kiosk, na dzień złożenia wniosku o określenie warunków przyłączenia tegoż kiosku do sieci elektroenergetycznej powodowie nie dysponowali, czego mieli świadomość (świadczy o tym chociażby uwaga sporządzona przez powoda na przedmiotowym wniosku o treści: „nie posiadam aktualnej umowy dzierżawy ” k. 27). Jak już wyżej zaznaczono wymieniona umowa dzierżawy zawarta w dniu 9.10.2006 r. wygasła z dniem 31.12.2006 r. i przestała wiązać jej strony.

Wobec powyższego Sąd uznał, iż dokonana przez (...) S.A. odmowa zawarcia z powodami umowy o przyłączenie do sieci, z uwagi na nieposiadanie przez powodów tytułu prawnego do nieruchomości, na której zlokalizowany został obiekt objęty wnioskiem o określenie warunków przyłączenia, była uprawniona i znajdowała oparcie w obowiązujących przepisach prawa.

Tym samym Decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, iż na Przedsiębiorstwie tym nie ciąży obowiązek zawarcia umowy o przyłączenie nieruchomości położonej w K. przy ul. (...) (dz. nr (...)) należało uznać za prawidłową.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 98 i 99 kpc.

SSO Maria Witkowska